

Voor **Marc** maakt natuurbeheer deel uit van zijn teeltrotatie

“Je moet durven tonen dat je trots bent op je beroep”

Marc Govaert en Nicole van de Bilt uit Sint-Jan-in-Eremo namen in 1992 het akkerbouwbedrijf van Marcs ouders over en introduceerden zoete kersen. Aanleiding voor ons bezoek zijn de inspanningen die Marc levert voor akkervogels en andere fauna. Maar hij is daarin duidelijk: als een landbouwer dergelijke maatregelen neemt, moet daar een verdienmodel achter zitten, anders blijft het niet duren. Net het voortzetten van het werk van de vorige generaties is een opdracht die je onderhuids voelt kloppen op de historische hoeve Engeldael, waarop Marc en Nicole de zevende generatie vormen.

Patrick Dieleman

© DAVY GOBHE

In 2002 werden de eerste zoete kersen geplant, om de wat te rustige periode in het begin van de zomer op te vullen. “Ik koos voor kersen omdat ik die rechtstreeks aan de consument kan verkopen”, vertelt Marc. “We gaan niet voor de grootste productie, maar beogen een mooie kwaliteit: ’s morgens geplukt, ’s middags bij de mensen. Dat is onze sterkte.” Alle kersen staan onder regenkappen. “Die bekijk ik als het nemen van een verzekering, die elk jaar al heeft geloond.”

Evenementenshuur

In 2011 kon de familie Govaert beginnen aan de restauratie van hun schuur uit 1697, met de bedoeling er een ‘multifunctionele ruimte voor educatieve en recreatieve bijeenkomsten’ van te maken. Maar dat lukte pas na drie jaar onderhandelen over de vergunning met lokale en hogere overheden. “Mijn vraag was nochtans simpel: voor mij hielden zes generaties dit gebouw intact en we wilden dit cultuurhistorisch gebouw in stand houden door het een nieuwe functie te geven.” Intussen is de schuur van april tot december wekelijks geboekt. Maar de lockdown was dit jaar een spelbreker. De Govaerts schakelden snel en verkochten hun kersen in de feestzaal. Het grotere volume maakte het gemakkelijker om de klanten te ontvangen. Nieuwsgierigen wilden de feestzaal wel eens zien en ook dat leverde nieuwe klanten op.

Bloemenranden

Ooit zag Marc een artikel waarin naar hen werd gerefereerd als ‘de boerderij waar al die bloemen staan’. “De bloemen hebben een neveneffect op mijn verkoop en het valt perfect te combineren met onze andere activiteiten. Van mijn 130 ha liggen er inmiddels 26 in akkerrandenbeheer, vooral de minder goede delen van mijn percelen. Ik zie natuurbeheer als een onderdeel van mijn teeltplan, net als aardappelen, uien of suikerbieten. Weliswaar sluit je een overeenkomst voor vijf jaar af met de VLM, maar daarna kan je doen wat

je wilt. Als Europa plots zou stellen dat we een voedseltekort hebben, moet je kunnen schakelen.”

Marc werkt mee in *Partridge*, een Europees Interregproject met zeven landen dat de achteruitgang van de patrijs in Europa wil stoppen. Elk land heeft twee demo- en referentiegebieden. Bij ons liggen de demogebieden in Ramskapelle en Boekhoute. “In de Kapellepolder (Boekhoute) heb ik een blok van 8 ha, waarin zes vlakken zijn ingezaaid met diverse mengsels. Dat is deels ingevuld met beheerovereenkomsten en deels met een speciale tegemoetkoming vanuit het project. Enkele collega’s hebben daar ook kleinere voedselveldjes van zowat 0,5 ha.” Marc kreeg van Boerennatuur Vlaanderen een luchtfoto van het gebied. Hij wijst op twee lijnen in het landschap die keverbanken blijken te zijn; een opgeploegde rug met daarop planten speciaal voor insecten. Het geheel wordt gemonitord door de partners, om de evolutie van de fauna op te volgen. Marc drong met een groepje betrokken landbouwers (vaak ook jagers en eigenaars, zoals hijzelf) aan om meer erkend te worden als betrokkenen bij de monitoring, zowel financieel als wat het krijgen van informatie betreft.

Hij had ooit in het project Solabio stroken van 40 meter uien, de breedte van zijn spuit, afgewisseld met zes meter bloemen. Gepeild naar het effect reageert hij dat er enig effect was, “maar die bloemenstroken hebben niet voorkomen dat ik moest spuiten. Je hebt de eerste tien meter wel effect, maar verderop is dat beperkt. Ik had hier ook twee jaar lang UGent-onderzoekers, die de nuttige en schadelijke insecten in mijn kersenaanplanting onderzochten. Zulke onderzoeken triggeren me. Zo heb ik aan de VLM gezegd dat we meer moeten inzetten op bijen. Die zijn heel belangrijk voor mijn fruit. Elk jaar zetten twee imkers hier kasten tijdens de bloei. Maar na de kersen is het gedaan voor die mensen. Nu gaan we in een nieuw Interregproject met de VLM met het *Beespoke*-mengsel dat

één- en tweejarigen bevat bloemenborders maken die een heel jaar bloeien. Daar zocht ik al jaren naar.”

Erkenning

De inspanningen krijgen ook erkenning. In 2011 kreeg de familie de InBev-Baillet Latour-prijs voor privaat duurzaam milieubeheer. Die belooft een eigenaar of privébeheerder voor de inrichting of het ecologisch beheer van een domein. “De jury vond mijn enthousiasme fantastisch. Ik ben de eerste landbouwer aan wie die prijs werd toegekend.” Marc wil het werk van zijn voorouders voortzetten en later doorgeven. Marc en Nicole leggen geen druk op hun kinderen, maar die denken geregeld na over de vraag of er een toekomst is voor hen op het bedrijf en hoe ze die vorm zouden geven. Marc heeft het moeilijk met mensen die zich komen moeien. “We hebben het altijd beheerd als een goede huisvader. Achter het erf ligt een dijk met 80 jaar oude populieren die mijn grootvader heeft geplant. De dijk is altijd intact gebleven. Nu komen ze mij zeggen dat het waardevolle natuur is, met een lijst van zaken die ik er niet meer mag doen.” Marc toont een plaketafbeelding van het *Wildlife Estate Label*, dat ze dit voorjaar kregen toegekend van de *European Landowners Association*. “Daar zitten soms enorm grote projecten bij, ik vroeg me af wat ik met mijn akkerlandjes en een stukje dijk daartussen kwam doen. Blijkbaar sprak de filosofie achter het project hen aan. De jury vond mij een voorbeeld om aan te tonen dat landbouw de ideale partner is in het verhaal. We zijn het best geplaatst om meer natuur te creëren op de goedkoopste manier. Maar ik zeg overal dat ze niemand mogen dwingen. Anders loopt het fout af.” ■

“Ik zeg overal dat ze niemand mogen dwingen om meer natuur te creëren.”